

Onderwerp**Duurzaamheidsvisie gemeente Midden-Drenthe****Informatie**

Datum	20 januari 2020	Overleg gepleegd met:
Behandelaar	Christiaan Viersen	☐ Financieel adviseur:
Zaaknummer	1633260	☐ Personeelsconsulent:
Portefeuillehouder	Wethouder Derks	☐ Medewerker bestuur en juridische zaken:
Besluitvormend orgaan	Gemeenteraad	☒ Communicatieadviseur: Laura van Zon
		☐ Inkoopadviseur:
		☒ Afdeling: Ruimte, Algemene Zaken
		☒ Naam medewerker: Tiny van Hoek, Gerhard Maring, Theo Vlaar, Geert van de Logt, Ellen Folkerts, Jeroen de Regt.
		☐ Inspraak/adviesorgaan:

Aanleiding/voorgeschiedenis

Uw gemeenteraad heeft de ambitie uitgesproken om een Duurzaamheidsvisie voor Midden-Drenthe op te stellen. Als belangrijke randvoorwaarde heeft u meegegeven dat de Duurzaamheidsvisie tot stand komt in een participatief proces met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partijen en andere overheden (hierna te noemen: stakeholders). De Duurzaamheidsvisie treft u als bijlage aan bij dit voorstel.

Inhoud Duurzaamheidsvisie

In de Duurzaamheidsvisie legt de gemeente haar ambities en doelstellingen voor de komende jaren vast. Samen met stakeholders zijn vier belangrijke thema's en vier uitgangspunten bepaald:

Thema's:

1. Duurzame elektriciteit: opwek duurzame elektriciteit en energiebesparing.
2. Duurzame warmte: warmtevraag gebouwde omgeving verduurzamen.
3. Circulaire economie: Sluiten van kringlopen, verminderen afval, verduurzamen productieprocessen.
4. Voedsel: tegengaan voedselverspilling, duurzame voedselvoorziening en duurzame landbouw.

Vanzelfsprekend is duurzaamheid breder dan deze vier onderstaande thema's. Dit zijn thema's waar nog geen beleid is voor ontwikkeld. Andere thema's zoals afval, gemeentelijke gebouwen en mobiliteit krijgen of hebben een plek in andere beleidsplannen.

Uitgangspunten

1. Verduurzaming is voor iedereen betaalbaar en behapbaar.
2. Opbrengsten in de regio houden.
3. Met elkaar & lokaal.

4. Integraliteit en koppelkansen met andere ontwikkelingen.

Context Duurzaamheidsvisie

De Duurzaamheidsvisie Midden-Drenthe staat niet op zichzelf. We sluiten aan bij de doelstellingen uit het Nationaal Klimaatakkoord en de daaruit voortvloeiende Regionale Energie Strategie (RES). Zo willen we de CO₂-uitstoot in 2030 met 49% verminderen en in 2050 met 95% (ten opzichte van 1990). Ook willen we vanaf 2021 1,5% energie per jaar besparen en willen we in 2023 16% hernieuwbare energie opwekken. Dit alles moet leiden tot een energieneutraal en Duurzaam Midden-Drenthe in 2050.

Regionale Energiestrategie (RES)

Via de Regionale Energiestrategie vraagt de rijksoverheid aan elke regio in Nederland een 'bod' te doen om invulling te geven aan het landelijke Klimaatakkoord. Het bod heeft betrekking op duurzame energieopwekking en op de warmtevraag.

Voor de energietheema's was daarom op korte termijn beleid gewenst. Door in een vroeg stadium met onze inwoners en stakeholders in gesprek te gaan en hun ideeën en standpunten te inventariseren, kan de gemeente goed voorbereid het RES-proces ingaan. Wens van uw raad en de inwoners is om eerst het energieverbruik in de eigen gemeente te verduurzamen en niet op voorhand extra te gaan compenseren voor andere regio's.

Warmtetransitie

Voor het thema Duurzame warmte is een warmteverkenning uitgevoerd. De warmteverkenning is een eerste inventarisatie van welke mogelijkheden er wellicht zijn om woningen en gebouwen in Midden-Drenthe van het aardgas te halen. De warmteverkenning is als bijlage in de Duurzaamheidsvisie opgenomen. Daarnaast is in samenwerking met de gemeente Assen, de provincie en een aantal adviesbureaus begin december 2019 de Sprintsessie Warmte georganiseerd. Met diverse partijen zijn de mogelijkheden verkend om wijken van het aardgas te halen. Hierbij valt te denken aan de woningbouwcorporaties, netbeheerders, Attero, FrieslandCampina, Jumbo DC en de lokale energiecoöperaties. Ook een aantal raadsleden uit Midden-Drenthe is hierbij aanwezig geweest. De uitkomsten van de verkenning en de sprintsessie warmte werken we de komende tijd uit in een Warmtetransitievisie. Elke gemeente in Nederland is namelijk verplicht om voor eind 2021 een Warmtetransitievisie te laten vaststellen door de gemeenteraad.

Proces Duurzaamheidsvisie

Externe ondersteuning

Voor de ondersteuning van het proces en de technische input voor de Duurzaamheidsvisie, hebben we gebruikt gemaakt van de kennis en ervaring van een adviesbureau. Hiervoor is een aanbestedingsprocedure gevolgd, waarbij de opdracht is gegund aan RoyalHaskoningDHV.

Straatinterviews en enquête

Voor de Duurzaamheidsvisie is een uitgebreid participatief proces gevolgd. Uit de volle breedte van de samenleving heeft de gemeente inbreng en meningen opgehaald. Er zijn, in combinatie met een parallel proces met de omgevingsvisie, straatinterviews georganiseerd. Bij drie supermarkten in de grotere kernen Smilde, Beilen en Westerbork zijn aan het winkelend publiek vragen gesteld over hun leefomgeving en over duurzaamheid. Dezelfde enquête heeft tegelijkertijd ook op de website van de gemeente gestaan. In totaal zijn er zo'n 500 enquêtes afgenomen c.q. ingevuld door inwoners.

Gesprekken en bijeenkomsten met stakeholders

Daarnaast zijn er diverse gesprekken en bijeenkomsten geweest met belangrijke stakeholders. Hierbij kunt u denken aan het Dorpenoverleg Midden-Drenthe, dorps- en wijkverenigingen, de netbeheerders Enexis en Tennet, grote bedrijven (Jumbo DC, FrieslandCampina, Attero), LTO Noord afdeling Midden-Drenthe, de woningbouwcorporaties Actium en Woonservice, GGD, banken, ouderenbelangengroepen (OSO), waterschappen, de provincie Drenthe, de Natuur en Milieufederatie Drenthe en Energiecoöperaties. Tijdens de bijeenkomsten zijn ook diverse raadsleden aanwezig geweest. Tot slot hebben we ook een bijeenkomst gehouden waarvoor we de ons bekende ontwikkelaars van zonneparken hebben uitgenodigd.

Dialoogsessies zon en windenergie

We hebben de verduurzamingsopgave van elektriciteit voorgelegd aan inwoners tijdens drie dialoogsessie in de grotere kernen Smilde, Beilen en Westerbork. Tijdens de avonden hebben we de deelnemers geïnformeerd over het nut en de noodzaak van duurzame elektriciteit en hoeveel er nodig is de gemeente qua elektriciteitsverbruik te verduurzamen met behulp van zonneparken en windmolen(tje)s. Aan de hand van zes stellingen hebben de deelnemers in groepjes gediscussieerd over de opgave. Er hebben ongeveer 200 mensen aan de dialoogsessies meegedaan.

Bijeenkomsten Ouderen organisaties en leerlingen basisschool

Verder hebben we nog twee bijeenkomsten georganiseerd over de Duurzaamheidsvisie met Overleg Samenwerkende Ouderen Organisaties (OSO) en met kinderen. Met het OSO is stilgestaan bij de vraag hoe ouderen tegenover de energietransitie staan en tegen duurzaamheid in algemene zin. Voor de kinderen is een gastles georganiseerd voor groep 7 en 8 van De Wegwijzer uit Westerbork over duurzaamheid. Aan hen hebben we gevraagd hoe hun dorp of het platteland van de toekomst er uit komt te zien door hier een collage voor te maken.

Resultaat van het proces: het Participatiedocument

Alle inbreng is verwerkt in het zogenaamde participatiedocument. Het participatiedocument geeft daarmee een overzicht van de gesproken stakeholders en op welke manier zij hebben meegedacht met de gemeente over duurzaamheid. Verder geeft het participatiedocument een overzicht van alle ideeën en wensen en de mate van betrokkenheid van stakeholders bij de verduurzaming van Midden-Drenthe. In het participatiedocument staat ook een overzicht van wat we hebben opgehaald tijdens de dialoogsessies en de sessie met ontwikkelaars van zonneparken. Het participatiedocument is als bijlage opgenomen in de Duurzaamheidsvisie.

Discussie raadscommissie Ruimte & Groen

Het participatiedocument heeft als input gediend voor het keuzedocument en de Ontwerp Duurzaamheidsvisie. Op 17 oktober jl. zijn het keuzedocument en de Ontwerp Duurzaamheidsvisie opiniërend besproken met uw raadscommissie. De uitkomsten van deze discussie zijn verwerkt in de aangepaste Ontwerp Duurzaamheidsvisie.

Ontwerp Duurzaamheidsvisie en ter inzage legging

De Ontwerp Duurzaamheidsvisie heeft van 21 november 2019 tot en met 10 januari 2020 ter inzage gelegen. Op 11 december 2019 is een inloopbijeenkomst georganiseerd voor belangstellenden met als doel hen te informeren over de Ontwerp Duurzaamheidsvisie én reacties op te halen. Op dezelfde dag vond ook nog een stakeholdersbijeenkomst plaats. Tijdens deze bijeenkomst kon men allereerst reageren op de Ontwerp Duurzaamheidsvisie. Het was echter ook de bedoeling dat de aanwezige partijen op een dusdanige manier met elkaar in contact kwamen dat zij gezamenlijke initiatieven

zouden bedenken voor de vier thema's.

Zienswijzen en reactienota

Naar aanleiding van de Ontwerp Duurzaamheidsvisie zijn 16 zienswijzen binnengekomen. De zienswijzen hebben met name betrekking op het thema Duurzame elektriciteit. De zienswijzen zijn verwerkt in een reactienota en voorzien van een ambtelijk advies. De reactienota treft u bijgaand aan. De zienswijzen leiden niet tot beleidsmatige aanpassingen van de Duurzaamheidsvisie. Wel zijn er de nodige praktische zaken die we graag terug laten komen in het uitvoeringsprogramma voor de Duurzaamheidsvisie.

Ambtelijke aanpassing

In een aantal zienswijzen is aangekaart dat de standaardhoogte van een kleine windmolen inmiddels hoger is dan de 21 meter die in de Duurzaamheidsvisie genoemd staat. Volgens deze indieners moeten kleine windmolens een tiphoogte van 24 meter hebben, om rendabel te zijn.

De maximale hoogte die in de Duurzaamheidsvisie staat, komt uit de Provinciale omgevingsverordening Drenthe. Wij mogen daar niet van afwijken. Wel werkt de provincie op dit moment aan een herziening van de omgevingsverordening. Wij zijn van mening dat een hoogte van 24 meter in het landschap niet veel anders zal overkomen dan een hoogte van 21 meter. Daarom gaan we met de provincie in overleg over aanpassing van de verordening.

Om de Duurzaamheidsvisie meer flexibiliteit te geven met betrekking tot de kleine windmolens, stellen we voor in de tekst van de Duurzaamheidsvisie te verwijzen naar de Provinciale omgevingsverordening. Wij stellen de volgende ambtelijke wijziging voor:

- De tekst op pagina 11 in de rode balk onder 6 te wijzigen in: 'Wij staan onder nog uit te werken voorwaarden positief tegenover de toepassing van kleine windmolens (met een maximale hoogte die voldoet aan de Provinciale omgevingsverordening Drenthe), wanneer dit gebeurt op een wijze die passend is binnen het landschap'.

De tekst wordt daarmee iets ingewikkelder, maar stelt ons wel in staat bij initiatieven van kleine windmolens aan te sluiten bij het meest actuele provinciale beleid. De genoemde voorwaarden gaan we uitwerken in een bestemmingsplan voor kleine windmolens, dat we te zijner tijd ter consultatie aan u zullen voorleggen.

Voorstel

Toelichting voorstel

1. De Duurzaamheidsvisie van de gemeente Midden-Drenthe, met inachtneming van de voorgestelde ambtelijke wijziging, vast te stellen.
2. De reactienota voor de Duurzaamheidsvisie voor kennisgeving aan te nemen.

Voor een toelichting verwijzen wij u graag naar de paragraaf aanleiding /voorgeschiedenis.

Alternatieven

Niet van toepassing.

Randvoorwaarden

Zie personele gevolgen.

Risico's

Zie personele gevolgen.

Financiële gevolgen

Zie personele gevolgen.

Personele gevolgen

Voor de uitvoering van de taken uit de Duurzaamheidsvisie is op dit moment onvoldoende structurele capaciteit beschikbaar. Dit heeft enerzijds te maken met de extra taken die vanuit de rijksoverheid bij de gemeente komen te liggen. Hierbij kunt u bijvoorbeeld denken aan de warmtetransitie. Anderzijds heeft het capaciteitstekort te maken met het voorkeursambitieniveau voor een aantal thema's dat door de raadscommissie Ruimte & Groen tijdens de opiniërende bijeenkomst van 17 oktober jongstleden is aangegeven.

De komende tijd gaan we samen met onze stakeholders aan de slag met het opstellen van een realistisch uitvoeringsprogramma op basis van de bestaande capaciteit en middelen. Als het uitvoeringsprogramma consequenties heeft voor capaciteit of middelen, komen we bij u terug via de P&C-cyclus.

Duurzaamheid

Zie aanleiding /voorgeschiedenis.

Publicatieniveau

Openbaar.

Overig

Niet van toepassing.

Vervolgprocedure/communicatie

Wanneer uw gemeenteraad kan instemmen met de Duurzaamheidsvisie, vinden de volgende vervolgstappen plaats:

- Samen met onze stakeholders gaan we aan de slag met een realistisch uitvoeringsprogramma.
- In de tussentijd starten we met een aantal projecten en taken die logischer wijs uit de duurzaamheidsvisie voortvloeien en waar voldoende capaciteit en middelen voor beschikbaar zijn. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de RES-Drenthe en de Maatschappelijke Tender voor zonneparken.
- De komende maanden werken de daarnaast aan de voorbereiding van een facetbestemmingsplan om kleine windmolens mogelijk te maken in onze gemeente. Wij onderzoeken nog of wij in hetzelfde bestemmingsplan ook kleine zonneparken tot 2,5 hectare mee kunnen nemen in dit facetbestemmingsplan.

De volgende stappen zijn al genomen:

- Op 4 februari jl. is de Duurzaamheidsvisie vastgesteld door het college. Naar aanleiding hiervan heeft wethouder Derks een toelichting gegeven op de visie voor de pers op donderdag 13 februari jl. en is deze dag ook een persbericht verstuurd naar de lokale en

regionale media. Daarnaast hebben wij onze eigen gemeentelijke communicatiemiddelen ingezet: Midnet, website, Facebook en Twitter. In deze berichtgeving is meegenomen dat uw commissie dit onderwerp heeft besproken op 12 maart jongstleden en dat de verwachting is dat uw raad op 26 maart 2020 de Duurzaamheidsvisie Midden-Drenthe vaststelt.

- De reactienota voor de Duurzaamheidsvisie is op 4 februari jongstleden eveneens vastgesteld door het college. De indieners van de zienswijzen zijn aan de hand van een brief op de hoogte gesteld van de gemeentelijke reactie.

Bijlagen

- Duurzaamheidsvisie gemeente Midden-Drenthe, inclusief participatiedocument en warmteverkenning.
- Reactienota zienswijzen Duurzaamheidsvisie.
- Memo raads- en commissieleden wijzigingen Duurzaamheidsvisie.